

Miljøløftet

NOTAT

Vedlegg nr. 6

Til: Styringsgruppen i Bypakke Bergen
Fra: Arbeidsgruppe inntekter
Kopi:

Saksbehandler/telefon:
Ragnhild Dalsbø
Vår dato: 13.06.2023

Sak 71/23 Fremtidige bompengainntekter i Bypakke Bergen 2024-2037

Bakgrunn

I styringsgruppemøtet 19. september 2023 la VLFK fram sak 57/22 *Handlingsrom i Bypakke Bergen 2023-2037*. Saken omhandlet mulighetsrommet innenfor gjeldende bompengeproposisjon, Prop. 11 S (2017-2018) *Finansiering av Bypakke Bergen i Hordaland*.

Dette notatet gir en oppdatert inntekstberegning for de fremtidige bompengainntektene i Bypakke Bergen. Alle tall er oppgitt i 2023-prisnivå og analyseperioden er 2024-2037. Sammenlignet med sak 57/22 er det nå forventet noe høyere nedbetaling av gjeld i 2023, samtidig som de langsiktige renteforventningene er nedjustert. Årlige innkrevingskostnader er nedjustert med 5 mill. kr.

Premiss for analysen

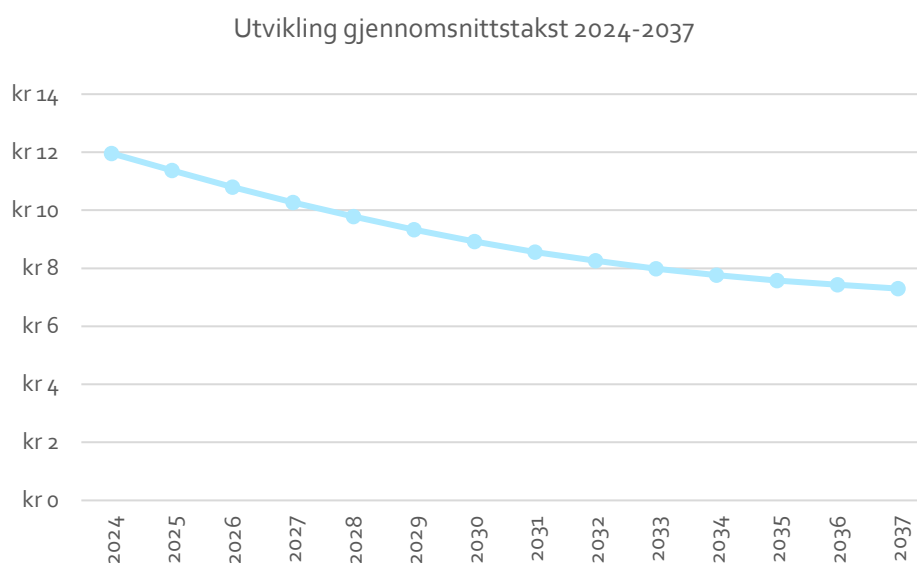
Den oppdaterte analysen bygger på følgende premisser:

- Analyseperiode: 2024-2037
- Nedbetalt gjeld innen: Utgangen av 2037
- Gjeld per 31.12.22: 5,65 mrd. kr
- Forventet nettoinntekt 2023: 836 mill. kr
- Økonomiske bindinger i 2024: 251 mill. kr (se sak 37/23)
- Forventet rentenivå fra Ferde
 - o 2024: 4,25%
 - o 2025-2027: 4,00%
 - o 2028-2030: 3,75%
 - o 2031-2037: 3,50%
- Innkrevingskostnad: 80 mill. kr årlig
- Prisjustering av takstene: Årlig
- Andel nullutslippskjøretøy: Følger utviklingsbanen for Hordaland fra TØI (NTP banen)
- Årsdøgnstrafikk (ÅDT): 250 000

Gjennomsnittstakst

Finansieringsplanen i Prop. 11. S (2017-2018) forutsetter en konstant gjennomsnittstakst på 11,5 2017-kroner. Omregnet til forventede 2023-kr tilsvarer dette en gjennomsnittstakst på 14,05 2023-kr. Gjennomsnittstakten fra proposisjonen angir et tak for hvor høye takstene kan være. Innenfor gjeldene proposisjon er det ikke rom for å sette takstene høyere enn at bypakken oppnår 14,05 2023-kr i gjennomsnittstakst. Prognosen for gjennomsnittstaksten i 2023 er på 12,30 kr.

Transportøkonomisk institutt (TØI) angir i utviklingsbanen for Hordaland en nullutslippsandel for 2024 på 4,8% (snitt for hele året). Med dagens takster og 4,8% nullutslippskjøretøy vil gjennomsnittstaksten da kunne bli redusert til 12,00 2023-kr, som vist i Figur 1. Nullutslippsandelen øker og er forventet å være på 94% i 2037. Basert på forutsetningene i saken, vil en videreføring av dagens takster gi 7,30 2023-kr i gjennomsnittstakst i 2037.

Figur 1 Utvikling av gjennomsnittstaksten 2024-2037 med dagens takster og økende nullutslippsandel

Ulike scenario

Scenario O: Dagens takster

Dagens bompengetakster vil i dette scenarioet beholdes i hele innkrevingsperioden, men takstene vil bli prisjusterte. Elbiltakstene ble om lag doblet fra 1. mars 2023 og dagens elbiltakst i Bypakke Bergen er på om lag 40% av grunntaksten (bensintakst). Dersom alle andre forhold enn nullutslippsandelen holdes konstant, vil gjennomsnittstaksten synke år for år, i takt med veksten i nullutslippskjøretøy. Dette scenarioet gir en mulig gjennomsnittstakst på 7,30 2023-kr i år 2037.

Scenario 1: 70% elbiltakst

Scenario 1 legger til grunn å øke takstene for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 til 70% av normal takst (bensin) fra midten av 2024. Det vil gi 14,05 2023-kr i gjennomsnittstakst i 2024. På kort sikt vil det for dette alternativet ikke være nødvendig å heve de øvrige takstene, for å oppnå gjennomsnittstaksten fra Prop. 11 S. Videre vil gjennomsnittstaksten

synke langt saktere enn for scenario O. Scenario 1 gir en gjennomsnittstakst på 11,57 2023-kr i år 2037.

Tabellen nedenfor viser dagens takster i Bypakke Bergen i takstgruppe 1 (før AutoPASS-rabatt) og takstene ved 70% takst for nullutslippskjøretøy.

Bypakke Bergen		Dagens takster			70% elbiltakst		
		Diesel	Normal takst	Nullutslipp	Diesel	Normal takst	Nullutslipp
Full pris	Utenfor rushtid	34	28	12	34	28	20
	Rushtid	64	58	22	64	58	41

Scenario 2: Prop. 11 S (2017-2018): 14,05

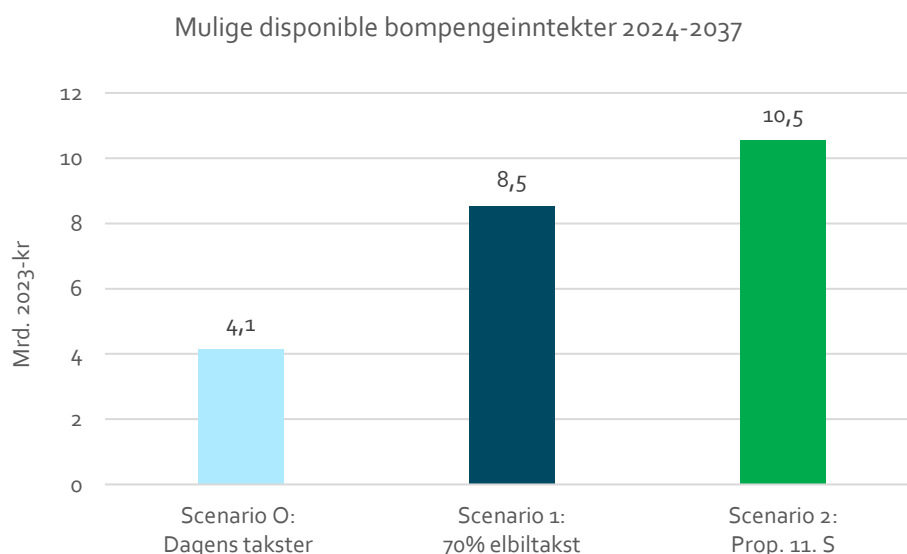
Finansieringsplanen i bompengeproposisjonen forutsetter 14,05 2023-kr i gjennomsnittstakst i hele innkrevingsperioden. Scenario 2 krever flere justeringer, utover ordinær prisjustering, for å opprettholde gjennomsnittstaksten på 14,05 kr. Det finnes mange ulike måter å øke gjennomsnittstaksten på. Enten kan en justere bompengetakstene, eller endre rabatt- og innkrevingssystemet.

En mulighet er å oppjustere alle takstene flatt med samme prosentsats. For å oppnå gjennomsnittstaksten fra proposisjonen på 14,05 2023-kr vil dette kunne innebære å øke takstene for bilsbil i år 2024 med 4-5 kr (før AutoPASS-rabatt).

Handlingsrom innenfor gjeldene bompengeproposisjon

Finansieringsplanen i Prop. 11 S (2017-2018) forutsetter en årsdøgnstrafikk (ÅDT) på 250 000. Ved å ta høyde for avdrag på lån, rentekostnader, økonomiske bindinger og innkrevingskostnader kommer en frem til mulige disponible bompengeinntekter innenfor rammene til gjeldene bompengeproposisjon.

De disponible bompengeinntektene skal porteføljestyres, og porteføljen i Bypakke Bergen består av en rekke prosjekt. Figur 2 viser et spenn i mulige disponible bompengeinntekter på i overkant av 6 mrd. 2023-kr mellom scenario O og scenario 2.

Figur 2 Ulike scenario for mulige disponible bompengeinntekter 2024-2037

I scenario O blir dagens takster beholdt helt frem til 2037, samtidig som nullutslippsandelen øker og gjennomsnittstaksten synker (se Figur 1). Dette scenarioet gir 4,1 mrd. 2023-kr i mulige disponible bompengainntekter i perioden 2024-2037.

Scenario 1 med 70% elbiltakst gir et langt større økonomisk handlingsrom, og på kort sikt vil en oppnå gjennomsnittstaksten fra proposisjonen på 14,05 2023-kr. Dette inntektsscenarioet gir 8,5 mrd. 2023-kr i mulige disponible bompengainntekter over perioden 2024-2037, altså mer enn det dobbelte av scenario O.

Finansieringsplanen til Bypakke Bergen frå Prop. 11 S legger til grunn en konstant gjennomsnittstakst på 14,05 2023-kr i hele innkrevingsperioden. Hvis Bypakke Bergen oppnår denne gjennomsnittstaksten kan det gi 10,5 mrd. kr i disponible bompengainntekter i perioden 2024-2037.

Sammenlignet med sak 57/22 *Handlingsrom i Bypakke Bergen 2023-2037* gir dette notat et noe høyere tall for mulige disponible bompengainntekter. Primært skyldes det at gjennomsnittstaksten i dette notatet er angitt i 2023-prisnivå, mens i sak 57/22 var gjennomsnittstaksten oppgitt i forventet 2022-prisnivå. Videre er ventet nedbetaling av gjeld i 2023 noe høyere enn tidligere antatt, samtidig som de langsiktige renteforventningene er nedjustert noe.

Oppsummering

Styringsgruppen i Bypakke Bergen har ansvaret for at prosjektporteføljen tilpasses de samlede økonomiske rammene til bypakken. Resultat fra beregningen viser et spenn i mulige disponible bompengainntekter mellom 4,1 og 10,5 mrd. kr, avhengig av inntektsscenario.